

Justis- og beredskapsdepartementet
Redning- og beredskapsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Dato: 10. februar 2014
Saksbehandler: Jon Inge Aasen
Direkte innvalg: 38 27 01 11
E-post: aasen@brannsor.no
Vår ref: 14008

Høringsuttalelse angående; Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk (Brannstudien).

Det vises til deres rundskriv datert 13.12.13 vedrørende ovennevnte sak. Representantskapet (ordførerne) til Brannvesenet Sør IKS har på vegne av eierkommunene Audnedal, Farsund, Hægebostad, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal, Marnardal og Åseral vedtatt høringsuttalelsen.

Brannvesenet Sør IKS (BvS) ble etablert som interkommunalt selskap i 1993 for kommunene Audnedal, Lindesnes, Mandal og Marnardal. I perioden 2002 til 2007 ble kommunene Åseral, Hægebostad, Farsund, Lyngdal og Kvinesdal innlemmet. I dag dekker vi 3 bykommuner og 6 landkommuner med de utfordringer dette innebærer, bl.a. tett trehusbebyggelse og distriktskommuner med mye areal og potensial for store skog- og krattbranner. Vi har en bemanning på 27 heltidsansatte og 163 deltidsansatte brannmannskap fordelt på 15 brannstasjoner/depot.

Etter 21 driftsår består BvS av 9 kommuner, 50.000 innbyggere og et areal på 4.166 km². Etter disse årene har vi fått mye erfaring på hendelser, organisering og drift av interkommunalt brannvesen. Oppgavene har endret seg betydelig. Nå rykker bl.a. brannvesenet ut til minst like mange alvorlige trafikkulykker som bygningsbranner. Spesielt utsatt er hovedfartsåren E39 som går gjennom 4 av våre kommuner, en strekning på ca 80 km. Veien er ikke dimensjonert i hht dagens trafikk tetthet med mye tungtransport, noe som forårsaker mange alvorlige trafikkulykker.

Vi anmoder på det sterkeste at disse erfaringene blir medtatt i det videre arbeid.

Konklusjon

Først og fremst vil vi berømme Justis- og beredskapsdepartementet for handlekraft ved å igangsette en prosess vedrørende brann- og redningsvesenets organisering og ressurser på landsbasis.

Ordførerne mener at dagens drift og organisering av BvS er optimal med hensyn til å ivareta kommunen og innbyggernes sikkerhet samt Brannstudiens målsetting. Økonomisk vil innlemmelse i større enhet, modell 1, være negativt for våre kommuner.

Brannstudien er et godt verktøy for utforming av framtidens brann- og redningsvesen. Vår oppfatning er likevel at det er for mye fokus på store enheter. Som prinsipp kan det være riktig, men utfordringen ligger i å organisere enheten under denne, på en slik måte at nærhet, eierskap og mannskap blir ivaretatt på en god måte. Ut fra vår erfaring som IKS brannvesen gjennom 21 år,

Telefonnr:
Sentralbord: 38 27 01 10
Fax: 38 26 48 62

Postadresse
Brannvesenet Sør IKS
Sorenkr. Fridrichsensgt. 7
4514 Mandal

e-post:
post@brannsor.no
www.brannsor.no

mener vi å påpeke følgende viktige momenter, som må sikres, om en slik organisering skal bli vellykket.

1. Deltids brannmannskap – engasjement

Brann- og redningsvesenet i Norge består av 8.500 deltids brannmannskap. En svært avgjørende ressurs, da dette utgjør hele 71 % av den totale mannskapstyrken.

BvS har 15 brannstasjoner/depot over et geografisk stort område, og det er en utfordring i det daglige å serve brannmannskapene på en god og tilfredsstillende måte. Dersom areal og antall brannstasjoner økes betraktelig, vil etter vår oppfatning nærheten mellom ledelse og deltids brannmannskap forsvinne, noe som igjen vil påvirke engasjementet til den enkelte.

I store deler av distriktets Norge består beredskapen av deltids brannmannskap uten vaktordning, de har kun en årlig godtgjørelse for å bære personsøker gjennom hele døgnet. Beredskapen er nærmest bygget på idealisme. I de senere år opplever brannmannskapene at det også settes høye krav til dem vedrørende kompetanse- og fysikk; med årlig fysisk test av røykdykkere, grunnutdanning, førerkort kl C, kode 160 for utrykningskjøring etc. Dersom brannvesenet skal lykkes i rekruttering av nye deltids brannmannskap i framtiden, må ledelsen bygge positive holdninger og engasjement. Vår erfaring er at nært samarbeid mellom ledelse og deltids brannmannskap er viktig for å etablere og opprettholde positive holdninger og et godt engasjement.

Framtidig tekniske løsninger kan ikke erstatte den lokalkunnskapen som deltids brannmannskaper i distriktet besitter.

Dersom deltids brannmannskap ikke blir ivaretatt på en god måte, vil bærebjelken i brann- og redningsvesenet i distriktene forsvinne.

2. Kostnader

Interkommunalt samarbeid gir i tillegg til faglig styrke også god økonomisk effekt for kommunene. Vår erfaring er at dersom det interkommunale brannvesenet blir for stort, spesielt i hht areal og antall brannstasjoner, vil det gi negativ økonomisk effekt. Brannvesenet blir mer tungdrevet; større administrasjon, den enkelte medarbeider får mindre innflytelse, mangel på eierforhold til arbeidsplassen, noe som igjen gir mindre engasjement. Vi mener dette er momenter som er kostnadsdrivende i motsetning til Brannstudiets konklusjon.

Netto driftsutgifter for brann- og redningsvesen på landsbasis i 2012 var kr. 650 per innbygger. I Vest Agder har vi to IKS brannvesen, hhv Kristiansandsregionen brann og redning IKS (KBR), 5 kommuner med ca 130.500 innbyggere og Brannvesenet Sør IKS (BvS) 9 kommuner med ca 50.000 innbyggere. Etter gjennomgang av netto kostnader for våre to brannvesen, viser det seg at større brannvesen nødvendigvis ikke er mer kostnadseffektivt.

Netto kostnad i 2012, snitt per innbygger:

Landsgjennomsnitt	kr. 650
KBR	kr. 617
BvS	kr. 566

Dersom 2012 regnskapet legges til grunn, vil kommunene til BvS få en årlig økt kostnad på 2.5 millioner kroner ved sammenslåing til modell 1. En omorganisering må ikke føre til at lokale kosteffektive løsninger ikke lenger kan beholdes.

3. Samarbeid/involvering internt i kommunen

Brannsjef i BvS er medlem av beredskapsrådet til medlemskommunene, noe som er kommet på plass de senere år. For kommunene er brannvesenet blitt en svært viktig medspiller i beredskapsrådet, både med

hensyn til utarbeidelse av ROS-analyser i kommunene, men også av hensyn til dimensjonering av brannvesenet i den enkelte kommune.

For å sikre at det interkommunale brannvesenet er dimensjonert i hht kommunenes ROS-analyser, må det være et krav at brannsjef er medlem av beredskapsrådet til medlemskommunene.

4. Demokrati, styring og kontroll

Dersom man legger til grunn at modell 1 eller 2 velges, vil mange av landets brann- og redningsvesen i framtiden eies av to eller flere kommuner. Brannstudien sier ikke noe om framtidig organisering, etter kommunevertsmodell eller etter IKS-loven. Innenfor IKS modellen er det alternative styringsformer, profesjonelt eller politisk styre osv.

I denne prosessen er det viktig at det velges felles driftsform for framtidens brann- og redningsvesen, slik Brannstudien for øvrig legger opp til, mest mulig uniforme brann- og redningsvesen.

Vår erfaring med politisk styre, en sentral politiker fra hver av medlemskommunene, har sikret at kommunene har eierforhold til det interkommunale brannvesenet.

Representantskapet til BvS er ordførerne i eierkommunene. Denne involvering av politikere har vært en betydelig suksessfaktor til en god drift av det interkommunale brannvesenet.

5. Dimensjonering av brann- og redningsvesenet

Arbeidsgruppen til Brannstudien mener brann- og redningsvesenet i større grad enn i dag selv må kunne vurdere hvordan tjenesten skal dimensjoneres. Dersom analyse alene skal være dimensjonerende for beredskapen, frykter vi en svekkelse av beredskapen.

Dagens dimensjoneringsforskrift må bestå, da denne sikrer en minste beredskap i kommunene. ROS-analyser vil avdekke behov for eventuell utvidet beredskap.

6. Politireformen – hvilke konsekvenser har det fått for våre kommuner?

Årsaken til at vi påpeker viktigheten av et velorganisert, operativt brann- og redningsvesen under en ledelse, er de utslag politireformen har fått i store deler av vår region. Her har man dessverre i iveren etter nødvendige reformer, glemt behovet for et synlig, operativt og driftsvennlig korps, fått en sentralisering som har gitt innbyggerne det motsatte av trygghet. Det har skapt frustrasjon langt inne i korpset selv.

Først ved en smart organisering, hvor man ikke glemmer menneskene, kan reformen bli et effektivt og positivt bidrag til det samfunnet den er satt til å tjene.

Med hilsen

Oddmund Ljosland (Sp)
Leder rep.skapet i BvS
Ordfører Åseral

Janne Fardal Kristoffersen (H)
Nestleder rep.skapet i BvS
Ordfører Lindesnes - sign

Tønnes Seland (Bygdelista)
Ordfører Audnedal - sign

Richard Ivar Buch (H)
Ordfører Farsund - sign

Ånen Werdal (H)
Ordfører Hægebostad - sign

Svein Arne Jerstad (Ap)
Ordfører Kvinesdal - sign

Jan Kristensen (H)
Ordfører Lyngdal - sign

Tore Askildsen (KrF)
Ordfører Mandal - sign

Helge Sandåker (Ap)
Ordfører Marnardal - sign